

Steenzetter / dijkwerker

Onder de verzamelnaam steenzetter / dijkwerker (hierna steenzetter) vallen ook de beschoeiingwerker en de kust- en oeverwerker. De steenzetter heeft door zijn werk onder andere kans op aandoeningen van het bewegingsapparaat en de rug.

Ook de Waterbouw kent een eigen arbocatalogus waarin deze functie voorkomt. Deze catalogus is te raadplegen onder www.caowaterbouw.nl/arbocatalogus.

De belangrijkste risico's voor de steenzetter / dijkwerker zijn:

- [Fysieke belasting](#)

Fysieke belasting

Hoewel bedrijven in toenemende mate mechanische zetmethoden toepassen, wordt veel werk nog handmatig gedaan. Maar liefst 85% van de steenzetters vindt het werk lichamelijk zwaar. Van de steenzetters heeft 77% klachten over het tillen, dragen, duwen en trekken van zware lasten. Vooral het handmatig zetten van zuilen vergt veel armkracht. Dit wordt bovendien in een sterk gebogen houding uitgevoerd. Over het werken in ongemakkelijke houdingen heeft 59% klachten. Het werk is extra zwaar doordat de steenzetter op een hellend vlak werkt. De zuilen wegen 27 tot 132 kg (basalt) of 26 tot 52 kg (basalton). Deze gewichten overschrijden ruimschoots de maximale tilbelasting. Het maximale gewicht dat door 1 persoon met de hand mag worden getild is 25 kg. Per dag worden 300 tot 350 basaltzuilen gezet. Bij basalton is dit het dubbele. Andere lichamelijk belastende taken zijn het duwen en trekken aan de kubel tijdens het storten van bitumen / gietasfalt. Bij het aanbrengen van vlechttuinen en beschoeiingen vergen het tillen en dragen van palen en planken (tot circa 20 kg en soms meer) veel kracht. Van de steenzetters heeft 53% rugklachten (pijn of stijfheid in de rug). Dat is meer dan het gemiddelde voor de bouw (43%).

De belangrijkste risico's zijn:

- Lichamelijk zwaar werk
- Tillen, dragen, duwen en trekken van zware lasten
- Werkhoudingen

Te nemen maatregelen:

Bronmaatregelen

- Het inzetten van een hoogwerker is maatwerk en moet zorgvuldig worden gepland en voorbereid.
- Laat het zetwerk uitvoeren met een mechanische steenzetter of een hydraulische kraan voorzien van een klem (basalton) of voorzien van een zuignap (basalt en basalton).
- Bevestig de zuignap aan een graafmachine met verlengde arm, een 10 ton meter kraan of een hoogwerker; een hoog bevestigingspunt is nodig om voldoende bereik te hebben.

Collectieve maatregelen

- De bediening van de hoogwerker moet worden overgelaten aan personen die daartoe correct zijn geïnstrueerd en zijn opgeleid. De voorlichting en instructie in het bedrijf dient afgestemd te zijn op de hoogwerker die wordt ingezet en de werkzaamheden die worden uitgevoerd. Houd hierbij rekening met anderstaligen. Tijdens het uitvoeren van het werk dient de werkgever controle te houden op het juist gebruiken van de hoogwerker en eventueel corrigerend op te treden.
- Verwijder zuilen met hulp van een kraan voorzien van een sloophamer.
- Zorg voor voldoende afwisseling in de werkzaamheden om eenzijdige belasting te voorkomen.

Individuele maatregelen

- De beoordeling van de hoogwerker dient voor elk gebruik te geschieden door de gebruiker volgens aanwijzing van de machineleverancier.
- Gebruik de beschikbare hulpmiddelen voor het transport en plaatsen van zuilen.
- Vraag bij het tillen van zware lasten één of meerdere collega's om hulp.
- Wissel uw werk af, zodat u niet steeds dezelfde spieren en gewrichten gebruikt / belast.

Arbovriendelijke hulpmiddel voor de steenzetter / dijkwerker met betrekking tot fysieke belasting

- [Steenzetter, mechanische](#)

Wat zegt de wet- en regelgeving?

Wettelijke verplichtingen

Arbobesluit: Hoofdstuk 5 afdeling 1 Fysieke belasting

- Artikel 5.2 Voorkomen gevaren.
- Artikel 5.3 Beperken gevaren en risico-inventarisatie en -evaluatie.
- Artikel 5.4 Ergonomische inrichting werkplekken.
- Artikel 5.5 Voorlichting.
- Bijlagen 1 en 2 bij Richtlijn nr. 90/269/EEG (Richtlijn handmatig hanteren van lasten).

Cao voor de Bouwnijverheid

- Artikel 70a Bijzondere veiligheids- en arbobepalingen lid 3.
- Artikel 70b Bijzondere veiligheids- en arbobepalingen bouwplaatswerknemers lid 7, 8, 11, 15 en 17.

A-blad Tillen

- Met de hand tillen moet zoveel mogelijk worden vermeden.
- Het maximale gewicht dat door 1 persoon met de hand mag worden getild is 25 kg.
- Het maximale gewicht dat door 2 personen samen mag worden getild is 50 kg.

Let op: dit geldt alleen als de ruimte groot genoeg is om ook op een goede manier te kunnen tillen. Als het gewicht zwaarder is, moeten hulpmiddelen worden ingezet.

Meer informatie

- [A-blad Tillen](#)
- [Informatie over PBM](#)